

**Peyğəmbərin
həyat yoldaşları ilə bağlı bəzi
şübhələrə cavablar**

Müəllif: Sahib Əsədov

**Mədinə şəhəri
2018-ci il, 30 oktyabr**

Peyğəmbərin həyat yoldaşları ilə bağlı bəzi şübhələrə cavablar

Dəyərli oxucu! Bu dəfə ateist səhifələrindən birində peyğəmbərin çoxarvadlılığı ilə bağlı gətirilən 12 punktdan ibarət şübhələrə cavab verəcəyik Allahın izniylə!

Deməli, ateistlər bu punktlarda insanları İslam peyğəmbəri barəsində şübhəyə salmaq, onu şəhvətinə düşkün bir insan və dini özündən icad etmiş şəxs kimi göstərmək üçün məlumatları ya təhrif etmiş, ya həqiqəti mahiyyətindən kənar istiqamətə yozmaqla insanları çaşdırmaq istəmişlər. Biz bu yazımızda ateistlərin bu hiyləsini Allahın izniylə ifşa edəcəyik.

Lakin, gəlin ilk öncə Məhəmməd Peyğəmbərin çoxarvadlılığı barəsində olan ümumi şübhəyə cavab verək və bu evliliklərin hikmətlərini bəyan edək:

Əvvəlcə bilmək lazımdır ki, bu mövzuda bilinməsi lazım olan iki məsələ vardır:

Birinci məsələ: Peyğəmbər (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) yalnız yaşlı vaxtında, yəni, əlli yaşı keçdikdən sonra növbətli dəfə evlənmişdir.

İkinci məsələ: Aişədən (Allah ondan razı olsun) başqa Onun bütün zövcələri dul qadınlar olmuşdular. Əgər bu

evliliyin başqa məqsədi olsaydı, o daha çox bakirə qızlarla evlənə bilərdi.

Bu iki məsələni anlamaqla bu şübhənin nə qədər yersiz və əhəmiyyətsiz olduğunu, o cümlədən də bu iddianın nə qədər batil olduğunu anlamaq mümkündür.

Əgər Peyğəmbərin (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) çoxarvadlılığından məqsəd mücərrəd olaraq şəhvət və ya öz nəfsinin hava və istəklərinə tabe olmaq və ya qadınlarla əylənmək məqsədi olmuşdursa, o bunu ömrünün qoca vaxtına saxlamaz, elə gənc vaxtından bakirə qızlarla evlənər və dul, yaşlı qadınlarla evlənməzdi.

O bakirə qadınlarla evlənməyin dul qadınla evlənməkdən üstün olduğunu yaxşı bilirdi. Elə bu qeyd edəcəyimiz hədisdə də buna işarə etmişdir. Lakin, onun yalnız bir bakirə zövcəsi olmuşdur.

Hədis belədir; Cabir İbn Abdullah Peyğəmbərin (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) yanına gəldiyi zaman onun üzündə sevinc və xoş əlamət görüb dedi: Evlənmisənmi? Dedi: Bəli. Dedi: Bakirə, yoxsa, dul qadınla? Dedi: Dul qadınla... «Dedi: Bakirə qadınla evlənə bilməzdimi ki, o səninlə oynasın, sən də onunla oynayasın? O səni güldürsün, sən də onu güldürəsən?!»

(Buxari, 1991; Müslim, 715)

Deməli, peyğəmbər bakirə qadınlarla evlənmək barədə səhabəyə tövsiyə edirdisə, onda o özü də bunu edə bilərdi. Lakin, onun bunu çoxevlilikdə tətbiq etməməsi ona dəlalət edir ki, o şəhvani hislər üçün çoxarvadlılığa üz tutmamışdı. Şəkk yoxdur ki, səhabələr peyğəmbərin yolunda canlarını fəda etməyə hazır idilər. Belə olduğu halda Məhəmməd peyğəmbər ən gənc, gözəl və bakirə qızlarla evlənmək istəsəydi, səhabələr onu evləndirməkdən geri qalmazdılar.

Bu çoxarvadlılığın bir çox hikmətləri vardır; bu hikmətlərdən:

Birincisi: Təlim hikməti: Qadınlara aid dini məsələlərin xırdalıqlarını digər qadınlara deməyə utanan peyğəmbərin öz həyat yoldaşlarına bu məsələləri ətraflı, təfsilatlı şəkildə izah etməsiylə ümmətin qadınlarına dinin bu məsələlərinin ətraflı şəkildə öyrədilməsi ki, bu qadınların dini təlimi məqsədidir.

İkincisi: İctimai hikmət: Dul qalmış qadınlara qayğı və himayə, şəfqət və rəhmət göstərilməsi. Onların cəmiyyətdə zəif, köməksiz və ehtiyacları qalmasını qarşısının alınması.

Üçüncüsü: İlahi qanunqoyma hikməti: Bəzi cahiliyyə adətlərinin aradan qaldırılması; Məsələn; Peyğəmbərin Zeynəblə evliliyi və əslən öz oğlu olmayan Zeydin oğulluqdan çıxarılması hadisəsi ki, bu zaman insanın öz

atasından başqasına nisbət edilməsinin qadağan edilməsi hökmü ilahi qanun olaraq möminlərə əmr edildi.

Dördüncüsü: İdarəçilik hikməti: Qəbilə bağlarının möhkəmlənməsi, qəblərin birləşdirilməsi və qəbilə düşmənçiliyin aradan götürülməsi.

Beşincisi: Sünnənin (hədislərin) qorunması hikməti:

Məlum olduğu kimi peyğəmbərin həyatı və məişəti ilə əlaqəli bir çox hədislər məhz onun gündəlik həyatını müşahidə edən həyat yoldaşları tərəfindən İslam aləminə nəql edilmişdir.

İndi isə ateistlərin şübhələrini bir-bir olduğu kimi təqdim edərək cavabları da hər şübhənin sonunda qeyd edək:

Birinci şübhə: Birinci arvadı Xədicə tam sağlam, varlı tacir idi. Əvvəl iki dəfə ər də olmuş və ərleri ölmüşdü.

Şübhənin cavabı: Bu şübhə sadalanan şübhələr içində ən zəif şübhədir. Burda "sətiraltı mənə" ilə demək istəyirlər ki, guya peyğəmbər Xədicənin varlı olduğu üçün onunla evlənmişdi. Gəlin indi Peyğəmbərin Xədicə ilə evlənmə səbəblərinə baxaq:

1) Xədicənin gənc Məhəmməddən bir bacarıqlı, zəkalı, ağıllı və gözəl gənc kimi xoşu gəlir və Xədicənin özü

iyirmi beş yaşında olan gənc Məhəmmədə evlilik təklifi edir.

2) Xədicə, Məhəmmədin gənclik vaxtından əmisi Əbu Talib ilə Şam vilayətinə etdiyi uğurlu ticari səfərdən xəbərdar idi. Özü də tacir olduğundan gənc Məhəmmədin ona ticari işlərində yardım etməsini çox istəyirdi. Xüsusən də gənc Məhəmmədin Qureyş qəbiləsinin ən etibarlı və ən doğru sözlü gənci olması da onun diqqətini cəlb etmişdi.

3) Xədicə, Məhəmmədin onun maliyyə ticarət etməsi təklifinə razılıq verdikdən sonra yeni uğurlu karvanla Şam ticarət səfərindən qayıdan Məhəmmədin dəfələrlə çox qazanc əldə etməsini gördükdə ona daha da valeh olur.

4) Ayrıca Şam səfərində Məhəmmədə yol yoldaşı olan Xədicənin xidmətçisi Meysəra gənc Məhəmmədin peyğəmbərlik əlamətlərinin şahidi olur və bu əlamətləri və yolda şahidi olduğu hadisələri Xədicəyə xəbər verir.

Bütün bunlardan sonra Xədicə gənc Məhəmmədlə evlənmək qərarına gəlir. Özü birbaşa Məhəmmədə evlilik təklifi etməkdən utanır və rəfiqəsi Nəfisə xanım ilə evlilik təklifi xəbərini göndərir. Məhəmməd (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) isə buna razı olur. Çünki, Xədicə çox ağıllı, zəkali və iffətli bir qadın idi.

Bu, Məhəmməd peyğəmbərin ilk evliliyi olur.

Məhəmməd peyğəmbərin bir övladından başqa bütün övladları (altı övladı) Xədicədən dünyaya gəlir. **Məhəmməd peyğəmbər Xədicə ilə o vəfat edəne kimi 25 ildən artıq həyat sürür və o öləne kimi heç bir başqa qadınla evlənmiş.** Xədicə Məhəmməd peyğəmbərə iman gətirən, ilahi vəhy mələyi Cəbrayıl ilk dəfə gəldikdə Məhəmməd peyğəmbəri təsəlli edən, vəfalı həyat yoldaşı olmuşdur. Məhəmməd peyğəmbər onu çox sevmiş və ölümündən sonra da daim onu xeyirlə yad etmişdir. Bu məqamda isə ateistlərə sual veririk:

”Əgər Məhəmməd peyğəmbər şəhvət düşkünü biri idisə, nəyə görə 50 yaşına kimi, yəni cavanlığının ən yaxşı çaqlarını yalnız bir həyat yoldaşıyla yaşadı? Məgər o özünün 25 və 50 yaşlarında, cavanlığının ən yaxşı çaqlarında daha gənc, azyaşlı qızlarla evləne bilməzdimi? Onun ərindən boşanmış, üstəlik də özündən yaşca böyük olan qadınla 25 il evli qalmasının və başqa qadınla evlənməməsinin səbəbi şəhvət ola bilərdimi? Yoxsa, bu Qureyşin ən ağıllı qadınına olan sevgidən və sadıqlıqdan ibarət idi? Peyğəmbər onu çox sevirdi və hətta vəfatından sonra qurban kəsdikdə Xədicənin rəfiqələrinə də qurban payı göndərirdi.

Onun çox ağıllı bir qadın olmasına misallardan biri də ilk dəfə Cəbrayıl adlı mələyin Hira mağarasında Allahın vəhyini (kəlamını) gətirdiyi zaman Məhəmməd peyğəmbər çox həyəcanlanmış, əsə-əsə Xədicənin yanına gəlmiş, olanları ona danışmış, Xədicə isə ona təsəlli olaraq demişdi:

«Müjdələr olsun sənə! Xeyr, Allaha and olsun ki, Allah səni heç bir zaman yardımsız qoymayacaqdır. Çünki, sən qohumluq əlaqəsini qoruyursan, doğru sözlü insansan, zəiflərə arxa-dayaq olursan, kasıba əl tutursan, qonağa ikram edirsən, hökm verdikdə haqlı olanın tərəfini tutursan...» (Buxari və Müslim)

İkinci şübhə: Məhəmmədin 2-ci arvadı Sevda bint Zəma tam sağlam qadın olmuş, dəqiq yaşı məlum olmasa da, Məhəmməddən azca böyük olduğu məlumdur. Xədicə öləndən bir neçə gün sonra Məhəmməd onu almış, sonradan daha cavan arvadlar aldıqca daha Saudanın yanına getməmişdir. (Quranın Əhzab 51 ayəsini Məhəmməd Sauda üçün yazmışdır).

Şübhənin cavabı: Bu qadın da Məhəmməd peyğəmbərdən yaşca böyük idi. Gəlin ilk öncə bu evliliyin səbəbinə baxaq: Peyğəmbərin Sevda binti Zəma ilə evliliyi əvvəlindən rəhmət və şəfqət evliliyi idi, bu evlilik rəğbət evliliyi deyildi. Əbu Zuhra Xatəmən-Nəbiyyin kitabında deyir ki: «Bu evlilik zamanı Sevdanın 66 yaşı var idi»

O İslamı qəbul etmiş, qövmü (Qureyş qəbiləsi) ona müsəlman olduğu üçün əziyyət etmiş, bu yolda yoldaşı ilə bir elindən obasından Həbəşistana köçmüş (hicrət etmiş), Həbəşistandan qayıtdıqdan sonra yoldaşı vəfat

etmişdi. Bu zaman Sevdanın ailəsi yenə qeyri-müsəlman olaraq qalmışdılar. Sevda qayıtdıqdan sonra əri öldüyü üçün dininə görə öz qohumları ona daha çox əziyyət verəcəkləri və onu dinindən döndərməyə çalışacaqları üçün, belə vəziyyətdə Sevdanın Məhəmməd peyğəmbərlə evlənməsi onun üçün bu əziyyətlərdən qurtulma və rəhmət olur ki, artıq onun himayə olunması da təmin olunur. Peyğəmbər də onu himayə etmək üçün onunla evlənir. Elə Sevda bunu bildiyi üçün sonradan Peyğəmbərin sevgisini qazanmaq üçün özünə aid günü Aişəyə könüllü surətdə verir, bununla da Allahın və Elçisinin razılığını qazanmağı düşünür. Çünki, bu evliliyin əvvəlindən əri ölmüş bu şərəfli xanım dinini qorumaq istəyirdi. Bu üzdən də Qureyşin zülmündən himayə olunması gərəkirdi. Bu himayə ilə təmin olunsa da artıq çox yaşlanmışdı, peyğəmbərin haqlarını ödəyə bilməyəcəyindən, ona layiqincə xidmət edə bilməyəcəyindən dolayı narahat olur və öz gününü könüllü surətdə Aişəyə hədiyyə edir. Lakin, peyğəmbərin onu öz himayəsində saxlamasını, onu boşamamasını istəyir, bu istəyini də əldə edir. Qeyd olunan ayədə isə məqsəd odur ki, əgər qadın öz ərinin ondan ikrah etməsindən və ya üz döndərməsindən qorxarsa, o qadın özünün haqqı olan bəzi şeylərdən (istər maddi yardım, istər geyim-keçim, istər bir evdə gecələmə) vaz keçə bilər. Bununla belə peyğəmbər imkan daxilində ona hər cür yaxşılıq etməyə çalışırdı. Bir qadını zülmədən qorumaqçün onunla evlənen şərəfli peyğəmbərə dil uzadıb "sonradan daha gənc qadınlarla evləndikdə onun yanına gəlmədi" deyən ateistlər

nədənsə, Sevdanın bunu könüllü surətdə etdiyini, öz gününü Aişəyə hədiyyə etdiyini, peyğəmbərin yoldaşı olaraq qalmaq və himayəsində qalmağın ona bəs etdiyi üçün xoşbəxt olduğunu qeyd etmirlər. Çünki, əgər peyğəmbər ortada Sevdaya zülm etmək ehtimalı hiss etsəydi, onu boşayardı. Lakin, biz ateistlərin bu tənəsinin də cavabını verdik ki, onlar guya ağıllı çıxıb "zülmə" işarə ediblərmiş. Halbuki, Allah Elçisi Sevdanı yaşlı vaxtında himayə etməklə həm rəhmət, şəfqət göstərmiş, həm də onun öz seçiminə hörmət edərək ona adil davranmışdı. Nə də onu boşayaraq ona zülm etməmişdi, hansı ki, o bunu da edə bilərdi. O cümlədən peyğəmbər şəhvetini düşünsəydi, onun yerinə daha azyaşlı qızla da evlənə bilərdi. Bütün bunlar ateistlərin iddiasının batil olmasını göstərir.

Üçüncü şübhə: Yazıblar ki: Məhəmmədin 3-cu arvadı Aişə tam sağlam qadın olmuş, hətta dəvə döyüşündə dəvə belində Əliyə qarşı vuruşmuşdur. Sonra isə Nur surəsinin Aişə 14-28-ci ayələrinin Aişə üçün yazıldığını iddia edirlər.

Bu şübhənin cavabı:

Aişə (Allah ondan razı olsun) peyğəmbərin həyat yoldaşı, möminlərin anası sayılır. O Əliyə (Allah ondan razı olsun) qarşı dəvə belində vuruşmamışdır. Bu açıq-aydın yalandır. O əlinə silah almamışdı. Onun evindən çıxması isə döyüş üçün deyil, sadəcə

müsəlmanlar arasında yaranmış fitnədən çıxış yolu tapıb sülhə nail olmaq üçün və Osmanın qatillərini tələb etmək üçün idi. Həmin vaxtlarda artıq peyğəmbər (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) vəfat etmişdi. İnsanlar bəlkə peyğəmbərin həyat yoldaşını dinləyib fitnəyə son qoyarlar deyə Aişənin ümidləri var idi.

Aişə Əliyə qarşı deyil, İraqda yerləşən Osmanın (Allah ondan razı olsun) qatillərini tələb etmək, insanları buna rəğbətləndirmək üçün yola çıxmışdı. Zərafət deyil, böyük bir xəlifə (Osman) insanların qarşısındaca müdafiəsiz şəkildə amansızcasına öldürülmüş, onun qatilləri isə cəzasız qalmış və İraqdakı orduda sərbəst dolaşırdılar. Sabiq və məzlum xəlifənin qanlı köynəyi isə küçələrdə gəzdilir, «intiqa m şuarları» səsləndirilirdi. Əli o qatillərin cəzasını verməyi sonraya saxlasa da Aişə onların dərhal cəzalandırılmalarını tələb edirdi. Söhbət bundan ibarət idi. Əli qatilləri tanıyırdı, lakin onların şərrindən ehtiyat edirdi. Çünki, həmin qatillər yenicə xəlifəni öldürmüş və yeni Xəlifə kimi Əlini dəstəkləmişdilər. Həmin qatillər Əlinin ordusunda olduğu üçün və Əli yeni rəhbər olduğu üçün o qatilləri dərhal cəzalandıra bilmirdi. Çünki, onların sayı (Mədinəni mühasirəyə alıb xəlifəni qətl edənlərin sayı) onun ordusunda çox idi.

Aişə, Əli və Müaviyə arasında (Allah onların hamısından razı olsun) baş verən ixtilafda sülhə nail olmaq istəmişdi, sonra isə bir nəticə əldə edilmədikdə geri qayıtmışdı. Hətta, sonradan buna peşman da olmuşdu.

Döyüş isə Aişənin qatilləri tələb etmək üçün çıxmasından əvvəl başlamış və bu yolda səylər edilmişdi. Məlum olduğu kimi Aişədən əvvəl Müaviyə və başqa səhabələr də Əli İbn Əbu Talibin Osmanın qatillərini tələb etmişdilər. Bunun kimi Təlha və Zübeyr də bunu tələb etmişdilər. Allah onların hamısından razı olsun. Aişənin döyüşməyi və ya əlinə silah alması gülünc bir iddiadır.

Sadəcə Aişə xoşməramlı niyyətlə çıxmış, sonda isə Əli tərəfindən miniklə və qorunma ilə təmin edilərək (peyğəmbərin həyat yoldaşı olduğu üçün) geri göndərilmişdi. Aişənin qardaşı da o səfərdə Aişənin yanında qayıdır. Bu da onu göstərir ki, Əli onun nə üçün gəldiyini bilmiş və onu anlayışla qarşılamışdı.

Hətta, Aişə öz sülhməramlı niyyəti barədə Əliyə də xəbər göndərmişdi. Əlinin Aişəni tərifləməsi, Aişənin də Əlini tərifləməsi barədə xəbərlər varid olmuşdur. (Difəan anil-Ali vəl-Əshab, şəhər 800)

Hətta, Şəzəratuz-Zəhəb adlı kitabda (İbnul-İməddən) rəvayət olunur ki: «Əli Bəsrəyə çatdığı zaman Aişənin yanına gəlir və deyir: Allah səni bağışlasın. Aişə deyir: Allah səni də bağışlasın. Mən ancaq islahə nail olmaq istəmişdim.»

Həmçinin, Muslimdəki rəvayətdə gəlib ki, Aişədən xüflər üzərinə məşhin hökmü soruşuldu demişdi: «Get Əlinin yanına (ondan soruş sualını), çünki, o məndən daha çox bilir.»

Dördüncü şübhə: Məhəmmədin 4-cü arvadı Hafsa tam sağlam qadın olmuş, xəlifə Ömər qızı kimi heç tək qalsa da acından öləsi deyildi. Ömər əvvəlcə öz qızı Hafsanı Osmana ərə vermək istəsə də, Məhəmməd özü Hafsanı almaq istəmiş, əvəzində Osmana Məhəmməd öz qızı Ümmü Gülsümü vermişdi. Hafsa Məhəmməddən 32 yaş kiçik idi.

Şübhənin cavabı: Şübhələrini ixtisar etmək istəyən ateistlər bu dəfə də peyğəmbərin şərəfli yoldaşına dil uzatmaqdan geri qalmır, onun ac və ya tox qalıb qalmayacağını müzakirəyə çıxarırlar. Nədənə, Hafsanın ərinin öldüyünü, onun dul qaldığını, onun çəkdiyi hüznəndən dolayı atası Ömər çox narahat olduğunu qeyd etməyiblər. Həmçinin, Ömər qızının evləndirmək üçün qəbilənin ən tanınmış müsəlmanlarından nəinki Osmana, hətta Əbu Bəkrə də qızı ilə evlənmələrini təklif etmişdi. Lakin, onlar Allah Elçisini bu evlilik üçün özlərindən daha layiqli olduğunu düşünərək bu evlilik təklifini qəbul etməmişdilər. Bu barədə Buxaridə olan rəvayət belədir:

Abdullah İbn Ömər rəvayət edir ki, Ömər qızı Hafsanın əri Xuneys ibn Huzafə vəfat etdiyi zaman - O, Bədr döyüşündə iştirak etmiş və Mədinədə vəfat etmişdir - Osmanla görüşmüş və ona demişdi: İstəsən, Hafsanı sənənlə evləndirərəm.

O dedi: Baxaram vəziyyətimə.

Sonra bir neçə gün keçdi və o dedi:

Mənə aydın oldu ki, evlənə bilməyəcəm.

Ömər dedi: Sonra Əbu Bəkrə dedim: İstəsən Hafsanı səninlə evləndirərəm. (Əbu Bəkr) susdu. Osmandan daha çox Əbu Bəkr mənə yaxın idi. Sonra bir neçə gün keçdi və Allah Elçisi Hafsa ilə nişanlandı, mən də Onu Hafsa ilə evləndirdim.»

(Buxari, 4028-4039)

Bu məqamda qeyd olunası məsələlərdən İslamda və sağlam fitrətə əsasən valideynin övladı üçün yaxşı həyat yoldaşı axtarmaq, onun taleyinə biganə qalmamaq haqqıdır. Ona görə də Ömər dul qalmış qızını Peyğəmbərlə evləndirməyi özünə şərəf bilirdi.

Qaldı ki, peyğəmbərin Hafsadan yaşca nə qədər böyük olmasına bu istər iyirmi il, istər otuz il olsun evlilikdə bu əsas meyar deyildir. Həmçinin, peyğəmbərin ilk həyat yoldaşı məşhur rəyə görə özündən 15 yaş böyük olmuşdu. Ömrünün 25 ilini yalnız o xanımla onun vəfatına kimi başqa qadınla evlənmədən yaşamışdır. Bütün bunlardan görünür ki, ateistlər İslam peyğəmbərini tənqid etmək üçün bütün yollara əl atırlar. Lakin, yenə də Məhəmməd peyğəmbərin haqq dini sağlam fitrətlərin birinci seçimi olaraq qalır.

Qaldı ki, «əvəzində Məhəmməd Osmana öz qızı Ummu Gülsümü vermişdi» sözünə, bu açıq-aydın yalandır. Onlar ən azından «əvəzində» sözünü işlətməli deyildilər. Çünki, fikir versək, Peyğəmbər özündən sonra xəlifə olan dörd xəlifənin (Əbu Bəkr, Ömər, Osman və

Əli) dördüylə də qohum idi. Onlardan ikisinə qız vermiş, ikisinin qızı ilə də evlənmişdi. Yəni, Əbu Bəkr və Ömər in qızını almış, Osman və Əli ilə isə öz qızlarını evləndirmişdi. Bu da Peyğəmbər in ən uyğun yolla bu dörd ən çox sevdiyi böyük şəxsiyyətlə qohumluq əlaqəsini möhkəmlətmək niyyətindən xəbər verir. Əgər bir insan çox sevdiyi dostuyla əbədi bağlarının qurulmasını istəyर्सə, onunla qohum olmaq ən yaxşı vəsilələrdən biridir. Peyğəmbər də bu dörd böyük şəxsiyyətlə qohumluq əlaqələrini möhkəmlətməklə bu əlaqələri qorumuşdur.

Üstəlik də Ömər in bu təklifi onun böyük ürəyindən xəbər verir ki, o ən xeyirli insanlarla qohum olmaq istəmişdir.

Beşinci şübhə: Məhəmməd in 5-ci arvadı Zeynəb binti Xuzeymə sağlam qadın olub. Sadəcə olaraq dindarlar Məhəmməd in bu gözəl qadını rəqib (düşmən) qəbilədən almaqla qəbilə qohumluğu yaratmaq məqsədi güddüyünü deyirlər.

Şübhənin cavabı:

Zeynəb binti Xuzeymə Bədr döyüşündə digər müsəlman qadınlar kimi yaralıların xidmətində bariz xidmətlər göstərmişdi, O "Ummul-Məsəkiyn" (Yoxsulların Anası) künyəsi ilə tanınmışdı. Bu künyəni o yetim və miskinlərə daim yardım etməsinə görə qazanmışdı. Zəiflərə yardım etmək bu şərəfli qadının peşəsi olmuşdu. Yoldaşı Uhud döyüşündə vəfat etdiyindən o gözləmə müddəti

bitdikdən sonra Məhəmməd peyğəmbərlə ailə həyatı qurur və bu evlikdən heç də iddia olunan qəbilə qohumluğu yaratmaq məqsədi güdülmür. Əksinə, Peyğəmbərin yalnız bir həyat yoldaşı əvvəl dul olmamışdır. Qalan bütün həyat yoldaşları dul qadınlar idi. Bu da daha çox onlarla evliliyin rəhmət, şəfqət və himayədarlıq baxımından olduğunu göstərir. **Şəkk yoxdur ki, bu evliliklərdən bəziləri də qəbilə düşmənçiliklərinin aradan qalxması üçün nəzərdə tutulmuşdu.** Çünki, ərəblərin adətində özlərindən qız alan bir insana qarşı düşmənçilik etmək ar hesab olunurdu. Lakin, sırf bu evlilikdə bu məqsədin olub olmamasını demək bir qədər çətinidir.

Lakin, belə şərəfli və xeyirsevər bir qadınla özü də peyğəmbərlə təxminən 60 yaşında evlənən bir qadın haqqında və bu evliliyin xeyirxah məqsədini qayğı, himayə və şəfqətdən başqa cür yozub şəhvani hisslərlə bağlamaq və ya "bu evliliyin qəbilə bağlarını qüvvətləndirməyə xidmət etmədiyini" demək yalnız qərəzli bir şəxsin mövqeyi ola bilər ki, o şəxs İslamı xeyirli məqsədlə araşdırmamış, yalnız öz kirli məqsədlərinə nail olmaq, haqsız yerə iradlar etmək üçün öyrənmişdir.

Altıncı şübhə: Məhəmmədin 6-cı arvadı Zeynəb binti Cəhş Məhəmmədin oğulluğu Zeydin arvadı olmuş, çox gözəl olduğundan Məhəmməd onu boşatdırıb özü almışdı.

Şübhənin cavabı: Bu şübhəyə biz yazılarımızdan birində tam ətraflı şəkildə cavab vermişik. Yazını oxumaq üçün bu keçiddən daxil olun:

<http://tovhid.info/eqide/526-peygambarin-ogullugunun-zovcesiyle-evlenmesi.html>

Cavab olaraq deyirik ki: Peyğəmbər Zeynəbi boşatdırmamışdır. Əksinə, onların bu qərar barədə yaxşı düşünmələrini tövsiyə etmişdi. Onun əvvəlki yoldaşı Zeydlə evliliyinə də birbaşa peyğəmbərin təklifindən sonra Zeynəb razılıq vermişdi. Belə olduğu halda bütün yalan iddialara yuxarıda işarə etdiyimiz məqaləmizdə ətraflı şəkildə verilmiş cavabı oxuya bilər və ateistlərin çürük iddialarının necə puç olduğuna şahid ola bilərsiniz.

Qısa olaraq isə; Peyğəmbər Zeynəblə o dul ikən evlənmişdi, o Peyğəmbərin doğma əmisi qızı idi. Bu evlilikdəki hikmət onun başqa zövcələriylə evliliyindəki hikmətdən fərqlənirdi. Çünki, bu evlilik insanın kimisə övladlığa götürmək və doğma atasından başqasına nisbət olunmasına maneə olmaq üçün və bütün möminlərə ibrət olaraq icazəli görülmüşdü. Bir məsələ də var ki, İslam dini İslamdan əvvəlki cəhəlet dönməinin hökmü aradan qaldıracaqdı və Zeyd də İslamdan əvvəlki dönmədəki adətlərə əsasən Peyğəmbərin oğulluğa götürdüyü şəxs olduğu üçün ilahi bir əmrə o öz əsil atasına nisbət olunmalı idi. İslamın mükəmməl

hökmünü insanlara tam qəbul etdirmək və atadan başqasına nisbət olunmağı aradan götürmək üçün bu evlilik ilahi bir əmrə icazəli görülür və Zeyd Zeynəbi boşadıqdan sonra peyğəmbər Zeynəblə evlənir. Bu da möminlərin cahiliyyət dönəmindəki oğulluqlarının boşadığı qadınlarla evlənməkdə bir problem olmadığını göstərir və oğulluğa götürmək məsələsi İslamın yeni hökmü ilə nizama salınır.

Yeddinci şübhə: Sonra isə ateistlər peyğəmbərin ailəsi barədə daha bir şübhə və böhtan ataraq deyirlər ki: **Məhəmmədin yeddinci arvadı Cuveyriyyə binti Haris ilə evliliyi baş tutan kimi guya Aişə hirsələnərək qara qula qoşulub qaçıb və Quranın Nur surəsinin adını da buna dəlil kimi yazıblar. Yaş fərqi isə 43 yaş olduğunu qeyd ediblər. Üstəlik də Cuveyriyyənin atasının Bəni Mustaliq qəbiləsinin padşahı olduğunu qeyd ediblər.**

Şübhənin cavabı: Əvvəla onu deyək ki, Ateistlərin bu zəif şübhələrinə yalnız özləri inana bilərlər. Çünki, özlərinin də qeyd etdikləri Nur surəsi Aişənin ona atılan iftiradan uzaq olduğunu isbatlayır və onu təmizə çıxarır. Halbuki, Peyğəmbər Quran ayəsi nazil olana kimi, Allahın Aişənin təmizə çıxarmasına kimi gözləmək yolunu seçir və fikir bildirməyə tələsmir. Sonra isə Aişəni Quran ayələri ilə böhtandan təmiz çıxdığı barədə müjdələyir. Ateistlərə isə tövsiyəmiz odur ki, Nur surəsinin 11-ci ayəsindən 24-cü ayəsinə kimi oxusunlar.

Yeni, surənin adını və ayələrin nömrəsini qeyd etməklə kifayətlənməsinlər. Aişəyə qarşı edilən İfk (böhtan) hadisəsi ilə bağlı yəqin ki, yazılarımızdan birində ətraflı danışarıq - Allahın izniylə.

Amma, hadisənin xülasəsi belədir; Aişənin (Allah ondan razı olsun) Peyğəmbərlə (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) səfərlərindən birində Aişə yolda boyunbağını itirir və onu axtarmaqla məşğul olur, sonda bu səbəbdən karvandan geri qalır və Safvan İbn Muattıl adlı səhabə Aişəni tanıyaraq dərhal öz miniyinə mindirib peyğəmbərə çatdırır. İkiüzlü munafıqlar, İslamı tam qəbul etməmiş yalançılar isə bu hadisəni peyğəmbərin namusunu ləkələmək məqsədilə istifadə edirlər. Nəhayət ki, nur surəsinin ayələri nazil olur və hər kəs Aişənin ona atılan iftiradan uzaq olduğunu bilir.

Cuveyriyyə ilə peyğəmbərin yaş fərqinə gəldikdə biz artıq yaş məsələsinə əvvəlki şübhələrdə toxunmuş və yaş fərqinin qınaq obyektinə çevirməyin doğru olmadığını bildirmiş, onun ilk həyat yoldaşının özündən 15 yaş böyük olduğunu da qeyd etmişdik. Sadəcə ateistlərin bu şübhədə göstərdikləri yaş daha da şişirdilmiş və 6 yaş daha çox qeyd olunmuşdur. Yeni, 37 il yaş fərqi yazmaqdan, 43 il yaş fərqi olduğunu qeyd etmişlər ki, bu da doğru deyildir.

Onu da qeyd edək ki, elm iddia edən ateistlər savadsızlıqdan dolayı kiçik qəbilə başçısı ilə padşahın fərqlərini bilmədikləri üçün bu şübhələrində Cuveyriyyənin

atasının padşah olduğunu qeyd ediblər. Lakin, o adi bir qəbilə nümayəndəsindən seçilmir, sadəcə qəbilə arasında ağsaqqal biri idi. Lakin, ərəblərin adətlərinə və mədəniyyətinə bələd olmayan ateistlər dünyəvi savadsızlıqlarını göstərərək bu şübhələrində Cuveyriyyənin atası əl-Harisi padşah kimi qələmə vermişlər. Onu da qeyd edək ki, peyğəmbərin Cuveyriyyə ilə evliliyi sonradan onun atası əl-Harisin müsəlman olmasına səbəb olur. əl-Haris Bənu Mustəliq qəbiləsində ağsaqqal sayılırdı. Peyğəmbərin bu hikmətli evliliyi həm Cuveyriyyənin atasının, həm də Bəni Mustəliq qəbiləsindən olan bir çox adamların düşmənçiliyi tərk edib müsəlman olmasına səbəb olmuşdu.

Səkkizinci şübhə: Məhəmmədin səkkizinci arvadı Safiyyə binti Huyey çox gözəl və sağlam qadın olub. Xeybər yəhudilərinin çoxunu edam etdirən Məhəmməd elə həmin gecə qəbilə padşahının qızı gözəl Safiyyəni özünə arvad etmiş, Safiyyə də qorxudan öz qəbiləsinin intiqamını almadan Məhəmmədə arvad olmuşdu.

Şübhənin cavabı: Birinci onu qeyd etmək lazımdır ki, bu Xeybər döyüşü müsəlmanlar üçün elə də asan olmamışdır və həmin ərəzidə nə az, nə çox səkkiz istehkam qalası müsəlmanlar tərəfindən elə keçirilmiş və **itkilər hamısı döyüş vaxtı baş vermişdir.** Hətta, tarixçilərdən Mənsurfuri Xeybər döyüşündə 91

müsəlmanın öldüyü halda, 93 yəhudinin öldüyünü qeyd etmişdir. **Demək burada döyüşdən söhbət gedir, edamdan deyil.** Odur ki, araşdırma nəticəsində aydın olur ki, şübhə sahiblərinin qərəzli şəkildə dedikləri kimi burada edamdan söhbət getmir. Bu ərazidə kütləvi edam baş verməmişdir. Əksinə, yəhudilər məğlub olduqlarını gördükdə sülh tələb etmiş və öz torpaqlarında qalıb əkib-becərməyi Məhəmməd peyğəmbərə təklif etmişdilər.

Lakin, qayıdaq qısa da olsa, Xeybər yəhudilərinin üzərinə edilən yürüşün və Xeybər döyüşünün səbəbinə; Xeybər ərazisində məskunlaşan Bənu Nadir (Nadir oğulları) yəhudiləri Mədinə ətrafında müsəlmanlar üçün mövcud olan əsas təhlükələrdən biri idilər. Nəhayət Peyğəmbər onlara məktublar yazmış, onları İslama dəvət etmişdi. **Onlar bundan üz döndərməklə yanaşı müsəlmanlara qarşı məkrli planlar cızmış və Qureys müşrikləri ilə müsəlmanlara qarşı əlbir olmuş, hətta, müsəlmanların axırına çıxmaq qərarını vermişdilər. Onlar Bənu Qureyzə yəhudilərini də xəyanətə, sülh müqaviləsini pozmağa sövq etmişdilər. Onlarla danışmağa gələn peyğəmbərə oturduğu evin üstündən qaya yuvarlanaraq başına salmaq cəhdiylə sui-qəsd cəhdi etməyə qədər ən məkrli planları etmişdilər,** lakin, Allah öz elçisinə oturduğu damın altından çəkilməsi xəbərini göndərmiş və nəticədə qaya yerə düşmədən öncə Məhəmməd peyğəmbər qırağa çəkilə bilmişdi.

Bütün bunları ixtisarla və uzunçuluq olmasın deyə rəvayətləri qeyd etmədən izah edirik.

Həmçinin, şübhədə qeyd olunan Safiyyə binti Huyeyin atasının intiqamı məsləəsi isə iddiadan başqa bir şey deyil. Çünki, Safiyyənin atası da döyüşdə həlak olanlardan idi. Savadsız ateistlər türk dilindən tələm-tələsik tərcümə edib paylaşıqları şübhədə Safiyyənin ərinin də bu döyüşdə həlak olduğunu bilmədikləri üçün qeyd etməyiblər. Axı onlara bu lazım idi. Hətta, yazsınlar ki, atasının və ərinin intiqamını almaq və s. kimi sözlər. Lakin, eyb etməz. Safiyyənin Məhəmməd peyğəmbərə rəğbətini, ona İslamı qəbul etmək təklif edildikdə göstərdiyi münasibəti bilsələr "intiqam" sözünü işlətməzdilər. İslamın həqiqətini, ilahi bir din olduğunu anlayan bu ağıllı qadın (Safiyyə) dərhal İslamı qəbul edir və Məhəmməd peyğəmbərin həyat yoldaşı olmağa razılıq verir. **Safiyyə heç də iddia olunan kimi düşmənin qızı kimi evliliyə məcbur edilmir.** Əksinə, ona iki tam sərbəst seçim verilir və o da könlündə olan seçimini tam sərbəst edir. Ya, o yəhudi dinində qalacaq və azad edilərək xalqının arasına qayıdacaq. Ya da əgər İslamı qəbul edərsə, peyğəmbərlə evlənə bilər. Sonda Safiyyə binti Huyey Peyğəmbərin yüksək əxlaqını, adilliyini görüb çox təsirlənir, İslamı qəbul edir və sevərək Allah Elçisiylə (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) evlənir. Bu barədə olan tarixçi İbn Sədin rəvayətində deyilir:

«Peyğəmbər Safiyyəyə dedi: Özün seçim et. İslamı

qəbul etsən, səninlə evlənərəm. Yəhudi dinində qalmağı üstün görsən, səni azad edərəm və öz xalqının yanına qayıdarsan.» Safiyyə deyir: Ey Allahın Elçisi! Sən məni (bu dinə) dəvət etmədən İslamı qəbul etdim və səni (dinini) təsdiqlədim. Mən artıq sənə ixtiyarındayam və yəhudi dininə inanmıram. Mənim bu yolda atam və qardaşım da yoxdur. Sən mənim Allaha inanmaq və küfr etmək arasında seçim etməyimi istəyirsən. Lakin, Allaha and olsun ki, Allah və Elçisi mənim üçün azad edilməkdən və xalqının yanına qayıtmaqdan daha sevimidir. - Sonra ravi deyir ki: bundan sonra peyğəmbər onunla evləndi.»
(Tabaqat-əl-Kubra, 8/123)

Sonra ateistlərin bu şübhədəki açıq-aydın yalanlarından biri də budur: **"Elə həmin gecə qəbilə padşahının arvadını özünə arvad etmişdi."** Bu açıq aydın yalandır. Ona görə ki:

1) Buxaridə gələn rəvayətdə Peyğəmbərin Safiyyəni bir müddət gözlədikdən sonra onunla evləndiyinə diqqət çəkilir. (Səhih-əl-Buxari, 2120)

2) Həmçinin, rəvayətlər onu göstərir ki, Safiyyə İslamı qəbul etdiyini bildirmədən və peyğəmbər onu azad etmədən onunla evlənmir.

3) Uca Allah Safiyyə üçün heç bir qadına nəsib olmayan şərəfi nəsib edir ki, o da özünün peyğəmbər nəslindən olmasıyla bərabər həyat yoldaşının da peyğəmbər

olması idi.

4) Peyğəmbər Safiyyə ilə onun qohumlarının vəfatı səbəbilə qəzəbli olduğu halda da evlənir. Gözləmə müddəti ərzində daim ona üzrxahlıq edir, döyüş əsnasında müqavimət nəticəsində ölüklərini bildirir, hətta, onun qəzəbi və hiddəti getdikdən sonra onunla evlənir; Bu barədə İbn Hibbanın Abdullah İbn Ömərdən etdiyi rəvayətdə Safiyyə deyir: Allah Elçisi (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) mənim ən nifrət etdiyim şəxs idi, çünki, o mənim yoldaşımın, atamın və qardaşımın ölümünə səbəb olmuşdu. O (Peyğəmbər) daim mənə üzrxahlıq edir və deyirdi: «Sənin atan ərəbləri mənim əleyhimə qızısdırmış (qaldırmış) və belə-belə əməllər etmişdi.» Bundan sonra nəfsimdə olan hiddət getdi. (Sahihi İbn Hibban, 11/607; Albani «həsən» demişdir)

5) Safiyyə keçmiş yoldaşına gördüyü bir yuxunu danışmış, o da ona bir zaman gəldikdə bir peyğəmbərlə evlənəcəyinə yozmuşdu. (Bax, Sahihi İbn Hibban, 11/607)

Bütün bu dəlillər onu göstərir ki, Safiyyə Xeybər döyüşünün gecəsi deyil, bir müddət gözlədikdən sonra, könüllü şəkildə İslamı qəbul etdikdən, qəzəbi aradan qalxdıqdan sonra peyğəmbər onu azad edir və onunla evlənir.

Fayda üçün onu da qeyd edək ki, Safiyyənin İslamı qəbul etməsiylə qəbiləsindən bir çox insan sonradan

İslamı qəbul edirlər. (Bax: Şubuhəət və Əbatiyl həvalə təaddudi zəvcətir-Rasul. səh, 29) Bu da peyğəmbərin bu evliliyindəki hikmətlərdən biridir.

Doqquzuncu şübhə: Məhəmmədin 9-cu arvadı Süfyanın qızı Ramlənin arvad edilməsində də məqsədin guya Əbu Süfyanla barışıq əldə edilməsi olduğunu deyirlər. Amma, bu yalandır. Çünki, Rəmlə özü atası ilə düşmən kimi idi.

Şübhənin cavabı: Əbu Süfyanın qızı Ramlə binti Əbu Süfyan (Ummu Həbibə) İslamı ilk qəbul edən qadınlardan idi. Atası vaxtilə İslam düşməni olsa da, qızı bunun əksinə olaraq müsəlman və din qeyrəti çəkən bir xanım idi. Məhz bu səbəbdən də atasının dinə olan düşmənçiliyinə görə ona nifrət edirdi. Onun da müsəlman olmasını istəyirdi. Əbu Süfyanın qızı Ramlə Qureyş bütperəstlərin işkəncəsindən qaçaraq Həbəşistana 2-ci dəfə hicrət edənlərin arasında yoldaşı Ubeydullah İbn Cəhş ilə birgə getmişdi. **Ramlənin həyat yoldaşı Ubeydullah dünyasını dəyişəndən sonra dul qalmış şərəfli xanım Ramlənin vəziyyəti pisləşir və əgər o öz qəbiləsinin yanına qayıtsaydı, onu küfrə və dindən çıxmağa məcbur edərdi, ya da ona şiddətli əzab verə bilərdilər.** Sonda peyğəmbərin Ramlə ilə evliliyi baş tutur. Peyğəmbər (Allahın Ona salavatı və salamı olsun) Həbəşistan kralı Nəcaşiyyə onun ölkəsində himayə olunan Ramlə ilə evlənməsi üçün 400 dinar pul göndərir və Nəcaşi Ramləyə Məhəmməd peyğəmbərin

onunla evlənmək istədiyini xəbər verir. Ramlə də bu evlilik təklifinə çox sevinir.

Bu evlilikdən sonra Əbu Süfyanın düşməniyi yavaş-yavaş azalır. Hətta, o bu evlilikdən sonra Əbu Süfyan Məhəmməd peyğəmbərə etibarını bildirərək deyir: **«Bu kişi burnunu yerə vurmayaçaq!** (Yəni, axıra kimi mübarizə aparacaq).» Nəticə isə heç də ateistlərin dediyi kimi olmadı. Nəticə müsəlmanların dediyi kimi oldu. Həmişə ağıldan, məntiqdən danışan ateistlər bu məntiqi nəticəni qəbul etmək zorundadırlar. Çünki, müdriklər demişlər ki: **«İbrət nəticələrə görədir»**. Nəticə isə müsəlmanların iddiasını doğrulayır, ateistləri yalanlayır. Bu evlilik addımı adi bir evlilik addımı deyildi. Bu evlilik dəqiq planlaşdırılmış qəbiləarası düşmənçiliyi aradan qaldırılması məqsədini də daşıyırdı. Çünki, əvvəl də qeyd etdiyimiz kimi ərəblərin adətindən idi ki, onlardan qız alan birinə düşmənçilik etməyi ar hesab edirdilər. Doğurdan da bu düşmənçilik get-gedə azaldı. **Üstəlik, bu evlilikdən təkəcə Əbu Süfyanın qızı Ramlə yararlanmadı, müsəlmanlar da bu evliliyin faydalı nəticəsinin şahidi oldular. O baxımdan ki, Əbu Süfyan və tərəfdarlarının Məkkədə müsəlmanlara edilən zülmü və əziyyətləri bir xeyli azaldı.**

Əbu Süfyan təkəbbürlü, şöhrətpərəst bir şəxs və qövmü içində tanınmış, sözü keçən biri olduğu üçün bu proses bir az zəif baş tutdu. Lakin, sonda istənilən nəticə əldə edildi. Hətta, Məkkə fəth edildiyi gün yenə Məhəmməd

peyğəmbər böyüklük edərək: «**Əbu Süfyanın evinə sığınan kimsəyə aman veriləcəkdir!**» - deyə vəd edib onun şöhrətpərəst şəxsiyyətini nəzərə alaraq onunla böyük bir şəxsiyyət kimi danışırdı. Bütün bunlar onun qəlbinə öz təsirini göstərmiş, peyğəmbərin hər dəfə Əbu Süfyanla müdrik müamiləsi artıq onun qəlbinə yol tapmışdı. **Əbu Süfyan sonda İslamı qəbul edir və müsəlmanların sıralarına qoşulur.** İbrət nəticədə olmasaydı, bu evliliyin hikməti aydın olmazdı. Lakin, bu evliliyin hikməti və nəticəsi ortada gün kimi aydındır. Ortada bu uzaqqörən məqsəd öz isbatını tapmışkən söz-söhbət salan adamlar yalnız qərəzli adamlar ola bilər.

Onu da qeyd etdik ki, Ramlənin atasına düşmən olması başqa səbəbdən deyil, atasının İslama və müsəlmanlara olan düşmənçiliyinə görə idi. Bunu Ramlənin dinə möhkəm bağlılığı, güclü imanı, hətta bəzi rəvayətlərdə keçmiş ərinin dinindən dönüb xristian dinini seçməsinə baxmayaraq, Ramlənin İslam dinində sabit qalması və s. amillər də sübut edir.

Onuncu şübhə: Məhəmmədin 10-cu arvadı Ümmü Sələmə də gözəl olub. Məlumdur ki, Əbu Bəkr də, Ömər də, hər ikisi Ummu Sələməni istəmiş, amma Məhəmməd özü almışdı.

Şübhənin cavabı:

İlk öncə onu qeyd edək ki, Ummu Sələmə də İslamı ilk qəbul edən səhabi qadınlardandır. Allah yolunda ailəsiylə birgə vətənindən həbəşistana köçmüş qadınlardan idi.

O çox ağıllı və zəkalı bir qadın idi. Aişədən sonra peyğəmbərdən ən çox hədis rəvayət edən peyğəmbər zövcəsidir.

Şübhənin cavabına gəldikdə isə bu normal bir məsələdir. Bunu şübhə kimi gətirənlər öncə öz ağıllarını ittiham etməlidirlər. Necə ki, indiki dövrdə bir qıza bir neçə yaxın dostun ayrı-ayrı vaxtlarda elçi getməsi normal qarşılırsa, 14 əsr bundan öncəki adətlərdə isə bu hal daha normal bir hal olmuşdur.

Bir də ki, Ummu Sələmənin yaşı, ailə durumu da bir qədər qəliz idi ki, hətta, onun bu evlilik təərəddüdü nəinki Əbu Bəkr və Ömər in evlilik təklifi zamanı təklifin qəbuluna maneəçilik törətmişdi, hətta, Allah Elçisinə də bu durumunu və təərəddüdünü xəbər vermiş, sadəcə Allah Elçisi onun bu təərəddüdünə gözəl bir həll yolu təqdim etdiyindən dolayı Ummu Sələmə bu evliliyi sevərək qəbul etmişdir. Ummu Sələmə o vaxt evliliyinə maneə ola biləcək səbəbləri peyğəmbərin göndərdiyi elçiyə zikr edərək demişdi:

«Mən çox qısqanc biriyəm. Həm də körpələri olan bir qadınam, üstəlik də məhrəmlərimdən (vəlilərimdən) heç biri də şahid deyil.» Peyğəmbər isə öz elçisiylə belə cavab göndərmişdi: «körpələri olan bir qadınam»

sözünə gəldikdə Allah sənın körpələrini ruziləndirəcəkdir. "Çox qısqanc biriyəm" sözünə gəldikdə isə Allaha dua edəcəyəm ki, sənın qısqanclığını aradan qaldırsın. Məhrəmlərinə (vəlilərinə) gəldikdə isə onlardan eləsi yoxdur ki, məndən razı qalmasın.» (Əhməd rəvayət etmişdir)

Bu danışiq Ummu Sələmənin tərəddüdünə son qoyur. O, sonradan əri öldüyü zaman peyğəmbərin yanına gəlməsi və kədəri barədə ona xəbər verir:

Ey Allahın Elçisi, artıq Səlmanın atası vəfat etmişdir. Peyğəmbər dedi: de ki: «Allahım onu bağışla və mənə ondan daha yaxşısı ilə əvəz ver.» (Ummu Sələmə sonra deyir) mən də (sonradan) belə deyirdim: «Allah, ondan daha xeyirlisi olan Məhəmmədi mənə əvəz olaraq verdi.» (Muslimin rəvayəti)

Ummu Sələmənin dörd yetiminə baxmağı, onların dolanışığının təmin edilməsini Məhəmməd peyğəmbər öz üzərinə götürdü. Üstəlik də bu evlilik halal əyləncə üçün deyil, Ummu Sələmənin düşdüyü vəziyyətin yaxşılaşdırılması, onun fəziləti, dindarlığı və ağılına görə idi. Hudeybiyyə günü Ummu Sələmə yorğun müsəlmanların peyğəmbərə tabe olmasını təmin edəcək gözəl təklifi ilə öz seçkin görüsüylə (rəyilə) peyğəmbərə demişdi: «İnsanlardan heç kimə bir söz demədən həcc ayınlarını yerinə yetir, onlar da sənə baxıb bunları təkrarlayacaqlar.» - Doğurdan da peyğəmbər bu ağıllı qadının dediyini edir və onun dediyi kimi də olur:

insanlar peyğəmbərə tabe olub onun etdiyini edirlər. Belə ağıllı qadın həqiqətən də peyğəmbərin zövcəsi olmağa layiq idi.

On birinci şübhə: Məhəmmədin 11-ci arvadı Reyhanə Xeybər döyüşləri zamanı əsir düşən yəhudi qızlarından idi. Məhəmməd bu döyüşdən sonra bir neçə əsir yəhudi qızını yatağına saldı, bəzilərini də arvad etdi.

Şübhənin cavabı:

Bu çirkin şübhənin gətirənlər yenə də peyğəmbərə iftira etməkdən çəkinməmiş, peyğəmbərə isbat edə bilməyəcəkləri bir çirkin iftira ilə ittiham etmişlər. Halbuki, peyğəmbərin həyatı İslam tarixi kitablarında, o cümlədən hədis kitablarında mövcuddur. Buyurub isbat etsinlər ki, peyğəmbər hansısa qadını onunla evlənməyə və ya başqa bir əmələ məcbur etmişdir. Kim bir doğru deyil, hətta, bir uydurma dəlil gətirsə, ona çox qiymətli bir hədiyyə verməyi üzərimə götürürəm. Peyğəmbərin hansısa qadını evliliyə və ya bu qəbildən başqa bir şeyə məcbur etməsi barədə heç bir dənə uydurma dəlil belə tapa bilməzsiniz.

Reyhanənin atasının adı səhih olana görə Zeyd olmuşdur. **Burada (bu şübhədə) Reyhanənin Xeybər döyüşlərində əsir düşməsi barədə verilən məlumat isə mötəbər deyildir.** Çünki, Xeybər Bənu Nadir qəbiləsinə aid idi. Söhbət isə Bənu Qureyzə

yəhudilərindən gedir. Bu məlumat mötəbər deyildir. Tarixçi İbn İshaq da bu görüşdə olmuşdur.

İbn Abdul-Bərr «əl-İstiy'ab» kitabında deyir: «Alimlərin əksəriyyəti Reyhanənin Bəni Qureyzə qəbiləsindən əsir götürüldüyünü qeyd etmişdir.» (Əl-İstiy'ab, 4/1847)

Bu da o deməkdir ki, Peyğəmbər bir qəbilədən iki qadınla evlənməyib. Əslində isə bu şübhədə sətiraltı verilmək istənilən məna da budur.

Doğru olan odur ki, Reyhanə Peyğəmbərin cariyəsi (kənizi) olaraq qalmışdır. Cariyə: düşmən tərəfdən əsir götürülüb tam həyat yoldaşı hökmündə olmayan qadına deyilir. Lakin, Reyhanə İslamı qəbul etdikdən sonra peyğəmbərin yanına gətirilmiş və bu şad xəbər ona verilmişdir. Reyhanə tam şəkildə peyğəmbərin həqiqi həyat yoldaşı olmağın böyük məsuliyyətini bildiyi üçün onun cariyəsi kimi qalmağı üstün görmüşdür. Peyğəmbər ona zülm etməmişdi və ona seçim vermişdir. O isə könüllü şəkildə İslamı qəbul etmiş və peyğəmbərin yanında təxminən beş il yaşamış, peyğəmbərin vəfatından bir neçə həftə əvvəl vəfat etmişdir.

Yuxarıda qeyd etdik ki, peyğəmbərə Reyhanənin müsəlman olması xəbəri verilmişdi. Bu hadisənin qeyri-adi və möcüzəvi tərəfi isə peyğəmbərə bu xəbəri verən şəxs gəlməmişdən peyğəmbər bir az sonra kimin gələcəyini və nə deyəcəyini yanında əyləşən səhabələrə

olduğu kimi xəbər verməsi, sonra da dediyinin olduğu kimi baş verməsi idi ki, bu da onun peyğəmbərlik əlamətlərindən idi.

(Daha ətraflı bax: Tarixi Diməşq İbn Asəkir, 3/239; Sira ən-Nəbəviyyə, İbn Kəsir, 4/604)

Necə ki, Nadir oğulları qəbiləsi ona sui-qəsd etmək istədikdə də Allah onu bundan agah edib saniyələr içərisində onu xilas etmişdi.

Amma, ateist və bəzi "şərqsünasların" bu şübhəni gətirərkən iddia etdikləri: «Məhəmməd bu döyüşdən sonra bir neçə yəhudi qızını yatağına saldı, bəzilərini isə arvad etdi.» sözləri isə yalan və böhtandan başqa bir şey deyil. Peyğəmbər Bənu Qureyzədən bir, Bənu Nadirdən də bir yəhudi qadınla evlənmiş, hər birinə mehr vermişdi. Sadəcə haqqında danışdığımız Reyhanə evlilik məsuliyyətinin böyük olmasından dolayı cariyə kimi qalmaqla razılaşmışdı. Bundan başqa hallar isə olmamışdı. Peyğəmbərin ömrünün sonunda, öldüyü gün doqquz zövcəsi və iki cariyəsi olmuşdu. Bu cariyələrdən yalnız biri yəhudi olmuşdu. Safiyyə isə onun zövcəsi (həqiqi həyat yoldaşı) idi. Beləcə bu iddianı edənlər bir uydurma mənbə belə gətirə bilməzlər. Çünki, peyğəmbərin bütün zövcələri onunla könül xoşluğuyla evlənmişdilər. Hər biri İslamı qəbul etdikdən sonra evlilik təklifi almışdılar. Heç birinə də zülm edilməmişdi. Hətta, Peyğəmbər yəhudi əsilli Safiyyəyə ixtiyar (seçim) verərək belə demişdi: «İstəsən İslamı qəbul et, səninlə

evlənim, istəsən də yəhudi dinində qal, səni azad edim və səni öz xalqının yanına göndərim.» (Tabaqat-əl-Kubra, 8/123)

Şübhəsiz ki, o İslamı seçdikdən sonra peyğəmbər onunla evlənilir. Peyğəmbərin ədalətinə bu qədər aydın misallar var ikən, ona ləkə yaxmaq istəyənlərin qərəzli mövqeyi anlaşılan deyil.

On ikinci şübhe: Sonra isə deyirlər:

Məhəmməd peyğəmbərin son evləndiyi qadın Meymunə idi. Yeganə bu qadının kimsəsiz olması mümkün idi.

Bundan başqa Məhəmmədin yaşadığı çoxlu kənzilər də olub. Bildiyimiz kimi bu kənzilərdən biri Misir hökmdarının Məhəmmədə hədiyyə verdiyi Mariya hətta Məhəmmədə bir oğul da doğmuşdu.

Şübhənin cavabı:

Peyğəmbər on bir qadınla evlənmişdi. Onlardan ikisi (Xədicə və Zeynəb binti Xuzeymə və) onun sağlığında vəfat etmişlər. **Peyğəmbərin vəfatı zamanı onun doqquz həyat yoldaşı olmuşdur.** Sevda İbn Zəma isə öz gününü Aişəyə vermişdi. Bununla da peyğəmbər günlərini səkkiz yoldaşı arasında bölüşdürmüşdü ki, bu xəbər üzərində icma edilmişdir.

Peyğəmbərin bu zövcəsi isə tam mənada kimsəsiz deyildi. Onun bacısı oğlu Abdullah İbn Abbas, digər bacısı oğlu Xalid İbn Vəlid, o cümlədən də Səlma, Əsma, Lubabə və Zeynəb adlı bacıları vardı.

“Məhəmməd peyğəmbərin yaşadığı çoxlu kənzilər olmuşdu” iddiasına gəldikdə isə onun tarixən bilinən iki kənzisi olmuşdur. Bunlar: Reyhanə və Mariyadır. Digər kənzilərin mövcudluğunu isə iddia edənlər buyurub səhih sənədlərlə isbat etsinlər.

Misir hökmdarının Məhəmməd peyğəmbərə Mariya adlı kənzisi hədiyyə etməsi Məhəmməd peyğəmbərin böyük bir dəvət sahibi olan şəxsiyyət olduğunu göstərir. Elə bir şəxsiyyət və peyğəmbər ki, dövrün böyük siyasətçiləri də bu böyük insanla hesablaşmalı olurdular.

Yazdı: Sahib Əsədov.

İstifadə edilmiş mənbələr:

Difəan anil-Əli vəl-Əshab, Cəmiyyətil-Əl vəl-Əshab.
Məhəsinil-İsləm var-Raddu Ələ Şubuhət-əl-Liəm.
Şubuhət və Əbatil həulə təaddudi Zovcətir-Rasul.
əl-İstiy'ab fi mərifətis-Sahabə, İbn Abdul-Bərr.
Muslim ibnil-Həccəc ən-Niysaburi, əs-Sahih.
Muhəmməd İbn İsmail əl-Buxari, əs-Sahih.
əl-İsabə fi Təmyizis-Səhabə, İbn Həcər.
Nisəu Əhlil-Beyt, Əhməd Xalil Cümə.
Movsuatu-Bəyəni Məhəsinil-İsləm.
Fəthul-Bari, ibn Həcər əl-Asqalani.
əl-Bidəyə vən-Nihəyə, İbn Kəsir.
İmam Əhmədin əl-Musnəd əsəri.
İbn Səd, «ət-Tabaqaat-əl-Kubra»..
Xatəmən-Nəbiyyin, Əbu Zuhra.
İbnul-Qeyyim, Zədul-Məad.
İbn Cərir ət-Təbəri, ət-Tərix.
Hayatun-Nəbi, Şibli Numani.
Sira ən-Nəbəviyyə, İbn Kəsir.
İmtəul-Əsməi, Əl-Məqrizi.
Tarixi Diməşq, İbn Asəkir.
Va'qidi, əl-Məğazi. Tarix.
Siratu ibn Hişam. Tarix.
Movsuatul-Bəyən.
Şəzəratuz-Zəhəb.